

แนวความคิดในการปรับตัวเพื่อการเข้าถึงประชาชน และการวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะความแตกต่างระหว่างสถาบันทหารกับสถาบันของฝ่ายพลเรือน นอกเหนือจากการจัดองค์การที่ชัดเจนมีระเบียบ มีลำดับชั้นการบังคับบัญชาที่รัดกุม การเคร่งครัดต่อวินัย มียศมีเครื่องแบบ มีสถานที่ทำงานและที่อยู่อาศัยร่วมกัน มีสโมสรของตนเอง มีผลประโยชน์ร่วมกันที่ชัดเจนแตกต่างไปจากกลุ่มอาชีพอื่น โดยเฉพาะเป็นสถาบันเดียวที่มีกำลังพล และอาวุธครบถ้วน อยู่ในมือแล้ว ลักษณะของความแตกต่างที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่ง คือ ความพร้อมหรือความพร้อมในตัวเองทุกด้านของทหาร อาทิ การขนส่ง การสื่อสาร การช่าง การโยธา มีโรงพยาบาลของตนเอง รวมทั้งโรงพยาบาลสนามหลายแห่ง มีโรงงานอุตสาหกรรม ประเภทต่าง ๆ โรงเรียนช่างฝีมือ โรงเรียนที่เพิ่มพูนความรู้ให้แก่ทหารในระดับต่าง ๆ¹ มีศาลทหารซึ่งใช้กฎหมายทหาร เป็นอิสระแยกจากศาลยุติธรรม² ความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ ทหารมีความรับผิดชอบที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน คือมีหน้าที่ใช้กำลังรักษาความมั่นคงให้แก่รัฐ รัฐถือว่าเป็นลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Client) จากทหาร เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นซึ่งมีความรับผิดชอบแตกต่างกันออกไป เช่น ครู หนายความ แพทย์ เป็นต้น³ จากเหตุผลความสำคัญสองประการดังกล่าว ทำให้ทหารสามารถมีอิสระ ในการดำเนินกิจการของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยสิ่งแวดล้อมจากภายนอกมากนัก โดยเฉพาะภารกิจหน้าที่ของทหารในอดีตซึ่งมีความรับผิดชอบเฉพาะ

¹ คุรุยาละเอียดยใน สุจิต บุญบงการ, "ทหารกับการเมือง" วารสารสังคมศาสตร์ 15 (เมษายน - มิถุนายน, 2521) : 54 - 55.

² คุรุยาละเอียดยใน ปรีดีพญา อุคมทรัพย์, "วิเคราะห์บทบาททางการเมืองของทหารในประเทศไทย", หน้า 22.

³ สุจิต บุญบงการ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 30.

เกี่ยวกับการรักษาเอกราช และความมั่นคงของชาติโดยใช้กำลังอย่างเดียวกัน เป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ทหารทำตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวโดยไม่ต้องการอาศัยความร่วมมือจากประชาชนนอกในการดำเนินกิจการของตนเอง รวมทั้งมีความรู้สึกที่ไม่ต้องการให้คนนอกวงการ เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความ เป็นอยู่ของชน¹ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ชาวสารอินเป็นความลับรั่วไหลซึ่งจะกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ เพราะฉะนั้นสถาบันทหารกับประชาชนจึงมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ในอดีตจึงไม่มีสิ่งจูงใจหรือตัวกลางที่จะเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างทหารกับประชาชนเหมือนในปัจจุบัน

หลักและวิธีการปรับตัวเพื่อการเข้าถึงประชาชน

แนวความคิดของทหารในอดีตได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เมื่อทหารได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศ และมีส่วนในการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ตามที่กล่าวแล้ว นับเป็นโอกาสแรกที่ทหารมีโอกาสใกล้ชิดกับประชาชนอย่างแท้จริง เนื่องจากภารกิจที่เพิ่มขึ้นนี้เอง แนวความคิดในการปรับตัวเพื่อให้เข้าถึงจิตใจประชาชนและการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ได้ถูกนำมาใช้อย่างจริงจัง โดยยึดหลักว่าการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ จะต้องได้รับการแนะนำจากประชาชน และสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างเหมาะสม ประชาชนจึงจะให้ความร่วมมือ² ทหารที่จะเข้าร่วมปฏิบัติงานจะต้องได้รับการฝึกในเรื่องความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ และความเป็นผู้มีวินัยอย่างดี งานที่ปฏิบัติจะเป็นไปด้วยดีถ้าทหาร เข้ากับประชาชนได้³ หลักการดังกล่าวประกอบด้วยการปฏิบัติการทางจิตวิทยาต่อประชาชน การฝึกอบรมตามโครงการคุณธรรมสัมพันธ์⁴ แก่ผู้ที่จะไปดำเนินงานร่วมกับประชาชน ตลอดจนหลักและวิธีการดำเนินการตาม

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

² จารุภัทร เรื่องสุพรรณ, "ทหารกับการพัฒนาประเทศ", หน้า 164.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 166.

⁴ เช่นการสร้างศรัทธาต่อประชาชน การปฏิบัติตนของผู้นำและนักปกครองที่ดี หลักและวิธีการสร้างความสำเร็จในภารกิจต่าง ๆ หนทางเขาหาประชาชน การเข้าถึงและบริการประชาชนให้ตรงความต้องการ ฯลฯ โปรดดูรายละเอียดใน แนวทางอบรมคุณธรรม, เอกสารของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, 2516.

โครงการต่าง ๆ ได้มีการแนะแนวทางปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับประชาชนตามจุดหมายของแต่ละโครงการ ซึ่งในหลักการทั่วไปจะมีแนวทางปฏิบัติคล้ายคลึงกัน คือการหาวิธีการที่ดีที่สุดที่จะสร้างความนิยมเลื่อมใสจากประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพหลักและวิธีการปรับตัวเพื่อเข้าถึงประชาชนของทหารประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานของฝ่ายคอมมิวนิสต์ แล้วนำวิธีการเกี่ยวกับมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานต่อต้านในลักษณะเดียวกัน¹
2. การศึกษาวิจัยหาเหตุสำคัญที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลเข้าถึงประชาชนไม่ได้ อาทิ เจ้าหน้าที่ขาดคุณสมบัติ ขาดความรอบรู้และขาดความสามารถ หย่อนยานในการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ความเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม การชิงดีชิงเด่น ความมั่งกาย การเอาตัวรอด ฉ้อราษฎร์บังหลวง ขาดคุณงามความดี ละเลยหน้าที่ ขวัญไม่เต็มใจ² การศึกษาวิจัยมุ่งเน้นในเรื่องสภาพของปัญหาและทางแก้ปัญหาเพื่อที่จะสามารถนำแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดไปใช้กับประชาชนอย่างไถล
3. ศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในชนบทว่ามีแนวโน้มหรืออยากให้ทหารดำเนินการอย่างไร ความต้องการของประชาชน ที่จะช่วยเหลือหรือให้การฝึกอบรม เป็นความต้องการที่ประชาชนไม่สามารถแสวงหาได้เพียงพอหรือไม่มีขีดความสามารถที่จะแสวงหาได้เอง อาทิ ความปลอดภัย การอยู่ดีกินดี การได้รับการยกย่องในสังคม ฯลฯ เมื่อทหารสามารถตอบสนอง

¹ ุรายละเอียดในบทที่ 2

² ุรายละเอียดใน "การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยมาตรการทางการ เมือง" (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 2520) และ พ.อ. เรืองศักดิ์ จรรยาพงศ์, "ประชาชนกับการปราบปรามคอมมิวนิสต์", (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก, 2520), พ.อ. ประโยชน์ ถาวรศิริ, "การก่อการร้ายคอมมิวนิสต์กับความมั่นคงแห่งชาติ", (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยการทัพบก, 2520) ฯลฯ ซึ่งฝ่ายทหารได้มีการศึกษาอีกหลายนายทั้งในวิทยาลัยการทัพบก และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ความต้องการของประชาชนได้ ย่อมเป็นที่เชื่อถือและได้รับความร่วมมือจากประชาชน¹

4. การปฏิบัติคนให้สอดคล้องกับการดำเนินงานเฉพาะแต่ละโครงการ ก่อนการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ จะมีการฝึกอบรมบุคคลากรและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้มีขีดความสามารถที่จะเข้ากับประชาชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญคือ หลักว่าด้วยความเสียสละ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์สุจริต หลักการวางตัว และการปฏิบัติคนให้เข้ากับประชาชน อาทิ เช่น การพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อประชาชน การให้การช่วยเหลือต่าง ๆ การปฏิบัติจิตวิหยาการแต่งกาย² ฯลฯ เป็นต้น

5. ศึกษาถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมารวมทั้งวิเคราะห์วิจัยอุปสรรคข้อขัดข้องในการดำเนินงาน แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลดีในอนาคต

วิธีการและการปฏิบัติของทหารไคผลหรือมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร ผู้ศึกษาจะได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการออกแบบสอบถามเพื่อพิสูจน์สมมุติฐานที่ตั้งไว้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการที่ไคผลวางตั้งทัศนคติและภารกิจหน้าที่และการปฏิบัติตัวของทหารในอดีตรุ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้ทหารอยู่อย่างโดดเดี่ยวขาดการติดต่อและใกล้ชิดกับประชาชนมาเป็นเวลานาน ภายหลังทหารไคผลมีการปรับตัวเอง เพื่อที่จะเข้าถึงประชาชน เนื่องจากมีภารกิจหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่หลักคือการป้องกันประเทศ การที่ทหารหันมาจับงานซึ่งไม่คุ้นเคยกับงานด้านเกี่ยวข้องกับประชาชนมาก่อน จะสามารถทำงานไคผลเพียงไร การปรับตัวของทหารสามารถเข้าถึงประชาชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายไคผลมากน้อยเพียงไร ทัศนคติของประชาชนต่อทหารมีอย่างไร ตามที่ไคผลตั้งสมมุติฐานไว้ นั้น ผู้เขียนไคผลออกแบบสอบถามราษฎรจากหมู่บ้านตามอำเภอต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง การอบรมแกนนำหรือการอบรมหลักสูตรประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานให้กับราษฎร การอบรมเลี้ยงชาวบ้าน ซึ่งเปิด

¹ เรื่องเดียวกัน.

² แผนการปฏิบัติงานของศูนย์อาสาพัฒนาตนเอง

ดำเนินการที่อำเภอตากระยาและที่หอประชุมจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อเดือนเมษายน 2522 การออกแบบสอบถามให้ราษฎรตอบ กระทำ 3 ครั้ง ครั้งแรกที่หอประชุมจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งมีการอบรมเพิ่มเติมสำหรับผู้ผ่านการอบรมไปแล้วในหลักสูตรหรือโครงการเลี้ยงชาวบาน ครั้งที่ 2 ที่อำเภอตากระยา จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อมีการอบรมตามโครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ครั้งที่ 3 ที่หอประชุมจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อมีการอบรมแกนนำหรือการอบรมหลักสูตรประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานให้กับราษฎร ทั้งสามครั้งใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากราษฎรที่เข้ารับการอบรมทั้งหมดไว้เพียง 135 คน

แบบสอบถามราษฎรมีลักษณะง่าย ๆ เพื่อให้ราษฎรอ่านแล้วเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องตีความหมาย ทั้งนี้เนื่องจากราษฎรในพื้นที่ชนบททางไกลความเจริญมีพื้นฐานการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ฉะนั้นเนื้อหาของแบบสอบถามจึงอยู่ในวงแคบเพียงพอเพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงบางประการตามที่กล่าวแล้ว และเพื่อมิให้ราษฎรตอบคำถามโดยขาดความจริงหากข้อความหรือจำนวนข้อที่จะถามมีจำนวนมากเกินไป เพราะฉะนั้นความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจึงขาดตกบกพร่องไปบ้าง วิธีตอบคำถามโดยให้ราษฎรตอบด้วยตนเองด้วยการทำเครื่องหมายถูกหรือเครื่องหมายกากบาทในวงเล็บที่เห็นวาทตรงกับทัศนคติของตนเองของแต่ละข้อ ซึ่งมีทั้งหมด 14 ข้อด้วยกัน

การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล ผู้เขียนได้ฝากแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่หรือนายทหาร¹ ที่รับผิดชอบในการฝึกอบรมนำไปให้ราษฎรตอบคำถาม ทั้งนี้เนื่องจากระยะทางไกล และพื้นที่ที่จะเข้าไปบางครั้งไม่ปลอดภัยต่อการเดินทาง

เนื้อหาในแบบสอบถามมีสาระสำคัญที่ต้องการจะทราบจากราษฎรว่า ก่อนการดำเนินงานทหารมีการวางแผนงานอย่างไร ราษฎรทราบและเข้าใจความมุ่งหมายของการดำเนินงานมากน้อยเพียงไร ทัศนคติของราษฎรต่อผลที่ได้รับจากการดำเนินงานตามโครงการเป็นอย่างไร ทัศนคติของราษฎรต่อการทำงานของทหาร เปรียบเทียบกับฝ่ายพลเรือน ทัศนคติของราษฎรต่อการวางตัวหรือการปฏิบัติตัวของทหาร ทัศนคติที่มีต่อทหารโดยทั่วไป เป็นต้น ซึ่งจะได้นำผลการวิเคราะห์จากตารางต่อไปนี้

¹ พ.ท. วีรยุทธ กวางนิมิต, ผู้ช่วยหัวหน้ากองกิจการพลเรือน กองทัพอากาศที่ 1

ตารางที่ 1

ความคิดเห็นของราษฎรต่อการดำเนินงานของทหารกองการ เข้ารับการฝึกอบรม
(คำถาม. ทหารมากก่อนหรือไม่ว่าทหารมาฝึกอบรมทำไม)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อช่วยเหลือให้ราษฎรมีความปลอดภัยและมีการอยู่อาศัยที่ดี	97	71.86
เพื่อป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์	22	16.30
เพราะเป็นหน้าที่ของทหาร	8	5.92
ไม่ทราบ	8	5.92
รวม	135	100

การฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ แต่ละครั้ง หากมีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงให้ราษฎรทราบล่วงหน้าถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน ผลที่จะได้รับและอื่น ๆ จะทำให้ราษฎรมีโอกาสตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการหรือไม่ การที่ราษฎรสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม ย่อมได้ผลดีกว่าการถูกบังคับทางอ้อมหรือด้วยความจำใจในฐานะเป็นลูกบ้าน หรือด้วยความเกรงใจผู้ใหญ่บ้าน กำนันซึ่งได้รับคำสั่งจากอำเภอให้จัดทหารเข้ารับการอบรมอีกทีหนึ่ง ซึ่งปรากฏว่ามีอยู่เสมอในการดำเนินงานของฝ่ายพลเรือน โดยที่ราษฎรไม่ทราบว่าตนเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอะไร จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าราษฎรร้อยละ 71.86 และร้อยละ 16.30 ทราบล่วงหน้าว่าทหารจะทำการฝึกอบรมเพื่อให้ราษฎรมีความปลอดภัยและมีการอยู่อาศัยที่ดี และเพื่อผลในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ แสดงว่าทหารได้มีการชี้แจงให้ราษฎรทราบล่วงหน้าเป็นอย่างดี มีราษฎรเพียงร้อยละ 5.92 ที่เข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของทหาร และร้อยละ 5.92 ไม่ทราบว่าทหารมาฝึกอบรมทำไม

ตารางที่ 2

ความคิดเห็นของราษฎรต่อผลของการฝึกอบรม
(คำถาม. การที่ทหารมาทำการฝึกอบรมและให้การช่วยเหลือในค่านต่าง ๆ ท่านได้รับประโยชน์)

ความคิดเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับประโยชน์มาก	100	74.07
ได้รับประโยชน์พอควร	18	13.33
ไม่ค่อยได้รับประโยชน์	14	10.38
ไม่ได้รับประโยชน์เลย	3	2.22
รวม	135	100

การฝึกอบรมของทหารแต่ละโครงการ มุ่งถึงประโยชน์ที่ราษฎรจะได้รับทั้งในด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านการพัฒนาและบริการ การเพิ่มพูนความรู้ในสาขาต่าง ๆ การที่ราษฎรจะได้รับประโยชน์มากน้อยขึ้นอยู่กับ การวางแผนดำเนินงาน การจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพศ วัย และพื้นฐานการศึกษาของผู้เข้ารับการอบรม ย่อมจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ราษฎรตามความมุ่งหมาย จากตารางที่ 2 พบว่า ราษฎรร้อยละ 74.07 มีความเห็นว่าตนได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมมาก แสดงว่าการทำงานของทหารมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์แก่ราษฎร ราษฎรร้อยละ 13.33 เห็นว่าได้รับประโยชน์พอควร เนื่องจากระยะเวลาการฝึกอบรมอาจน้อยไปจึงได้รับความรู้ไม่เต็มที่ ราษฎรร้อยละ 10.38 เห็นว่าไม่ค่อยได้รับประโยชน์ ซึ่งอาจเกิดจากขอบเขตของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งจะต้องแก้ไขต่อไป มีราษฎรเพียงร้อยละ 2.22 ที่เห็นว่าไม่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของทหารเลย

ตารางที่ 3

ความคิดเห็นของราษฎรต่อผลของการฝึกอบรม
(คำถาม. หากท่านได้รับประโยชน์ท่านได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมในด้านใด)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการรักษาความปลอดภัยมากที่สุด	90	66.67
ด้านการช่วยเหลือทางเกษตรกรรมมากที่สุด	4	2.97
ได้รับประโยชน์เท่ากันทั้งสองด้าน	23	17.03
ไม่แน่ใจ	18	13.33
รวม	135	100

จากตารางที่ 3 เป็นคำถามสืบเนื่องมาจากตารางที่ 2 ซึ่งให้เห็นว่าราษฎรในชนบทขาดความรู้ในด้านการรักษาความปลอดภัยทั้งในส่วนตัวและการรักษาหมู่บ้านจากโจรผู้ร้ายและผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ กอนทหาร เขาคำนึงงานพบวาระราษฎรในหมู่บ้านต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลอยู่ในสภาพต่างคนต่างอยู่ จึงไม่สามารถต่อสู้กับโจรผู้ร้ายหรือผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ เมื่อทหารเขาคำนึงการฝึกให้ราษฎรรู้จักยุทธวิธีในการป้องกันรักษาหมู่บ้านประกอบควย การจัดเวรยาม การลาดตระเวณ การใช้อาวุธปืน ฯลฯ ปรากฏว่าราษฎรร้อยละ 66.67 เห็นว่าพวกเขาได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมด้านการรักษาความปลอดภัยมากที่สุด เพราะไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อน ส่วนงานด้านเกษตรกรรมเป็นอาชีพประจำอยู่แล้วเพียงแต่ขาดอุปกรณ์และการสนับสนุนในด้านพืชพันธุ์ผักต่าง ๆ ราษฎรเพียงร้อยละ 2.97 เห็นว่าได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมด้านการเกษตรกรรมมากที่สุด ราษฎรร้อยละ 17.03 เห็นว่าได้รับประโยชน์เท่ากัน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของทหารก่อให้เกิดผลดีกับราษฎรเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4

ความคิดเห็นของราษฎรต่อผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม
(คำถาม. ความความเห็นของท่านอยากให้อาหารทำงานแบบเดียวกันนี้ต่อไปอีกหรือไม่)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
อยากให้ออกไปเพราะเกิดผลดีกับราษฎร	112	82.96
ทำก็ได้ไม่ทำก็ได้มีผลเท่ากัน	6	4.44
ไม่อยากให้ออกไปเพราะไม่มีประโยชน์	2	1.49
ไม่ตอบ	15	11.11
รวม	135	100

จากตารางที่ 4 นี้ให้เห็นว่าทหารประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ จนเกิดผลดีกับราษฎรในชนบท ราษฎรร้อยละ 82.96 ต้องการให้อาหารทำงานในลักษณะเดียวกันต่อไปเรื่อย ๆ แสดงให้เห็นว่าทหารได้มีการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ทำให้ราษฎรเห็นว่าทหารสามารถเป็นที่พึ่งได้ มีราษฎรเพียงร้อยละ 1.49 ที่ไม่อยากให้ออกไปเพราะทหารทำให้การดำเนินงานด้านการโฆษณาชวนเชื่อต้องซบถ

ตารางที่ 5

ความคิดเห็นของราษฎรต่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่
(คำถาม. การทำงานของทหารในการฝึกอบรม ทหารมีความตั้งใจทำงาน)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งใจทำงานดีมาก	111	82.22
ตั้งใจทำงานพอใช้	16	11.85
ไม่ค่อยตั้งใจทำงาน	7	5.19
ไม่ตั้งใจทำงานเลย	1	0.74
รวม	135	100

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า ก่อนที่ทหารจะเข้าดำเนินงานได้มีการปฐมนิเทศน์หรือชี้แจงแนะนำกลวิธีต่าง ๆ ในการเข้าถึงประชาชนแก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น การวางตัว การทำงาน การปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการอบรม ฯลฯ ซึ่งราษฎรร้อยละ 82.22 เห็นว่าทหารตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ดีมากทำให้ราษฎรเกิดความเลื่อมใสร้อยละ 11.85 เห็นว่าทหารตั้งใจทำงานพอใช้ มีราษฎรเพียงร้อยละ 5.19 ที่เห็นว่าทหารไม่ตั้งใจทำงาน ซึ่งจะต้องมีการแก้ไข มิฉะนั้นจะทำให้ราษฎรขาดความเลื่อมใสในตัวทหารและอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากราษฎร

ตารางที่ 6

ความคิดเห็นของราษฎรต่อการทำงานของทหาร เปรียบเทียบกับฝ่ายพลเรือน
(คำถาม. ระหว่างการทำงานของทหารกับฝ่ายพลเรือน ท่านมีความรู้สึกวา)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ทหารทำได้ดีกว่าพลเรือน	94	69.62
พลเรือนทำได้ดีกว่าทหาร	2	1.49
เหมือนกัน	19	14.08
ไม่แน่ใจ (กรณียังไม่มียางงานอื่นเข้ามาทำงานเช่นนี้มาก่อน)	20	14.81
รวม	135	100

พลเรือนซึ่งประกอบควยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและตำรวจรวมทั้งข้าราชการหน่วยงานอื่นที่มืหน้าที่เกี่ยวข้องกับราษฎร มักจะทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม ทำให้ราษฎรไม่ได้รับบริการอย่างเต็มที่และขาดความเลื่อมใส เมื่อทหารเข้ามาดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน แต่มีระเบียบวินัยและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ จึงเป็นที่พอใจของราษฎร จากตารางที่ 6 พบว่า ราษฎรร้อยละ 69.62 เห็นว่าทหารมีความตั้งใจทำงานดีกว่าพลเรือน มีราษฎรเพียงร้อยละ 1.49 ที่เห็นว่าพลเรือนทำงานได้ดีกว่าทหาร ส่วนที่เห็นว่าทหารกับพลเรือนทำงานเหมือนกันมีจำนวนร้อยละ 14.81 ซึ่งเป็นไปได้ว่าบางท้องที่ทหารเข้าไปดำเนินการเพียงครั้งเดียวแล้วไม่ได้เข้าไปอีกเลย ทำให้ราษฎรเกิดความรู้สึกวา การปฏิบัติของทหารคงมีลักษณะเช่นเดียวกับฝ่ายพลเรือน คือทำงานเพื่อใหพบนหน้าทีรับผิดชอบไปครั้งหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ตารางที่ 7

ความคิดเห็นของราษฎรต่อหน้าที่ของทหารในคานอื่น ๆ
(คำถาม. ท่านเห็นว่าทหารควรมีหน้าที่รบอย่าง เดียว หรือว่าควรทำหน้าที่อื่นด้วย)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ทหารควรมีหน้าที่รบอย่าง เดียว	10	7.40
ควรให้ทหารทำงานพัฒนาประเทศและรักษาความสงบด้วย	78	57.78
ทหารไทยควรทำหน้าที่ทั้งการรบและการพัฒนาพร้อมกันไป	33	24.44
ไม่มีความเห็น	14	10.38
รวม	135	100

จากตารางที่ 7 นี้ให้เห็นถึงความไว้น้ำใจของราษฎรที่มีต่อทหาร เนื่องจากสภาพการณในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านชายแดนของประเทศไทยมีความตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา ทั้งด้านการรุกรานจากภายนอก และการก่อความไม่สงบของผู้ก่อการร้ายภายในประเทศ ทหารเป็นหน่วยงานเดียวที่มีทั้งกำลังพลและอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ครบครัน นอกจากจะทำหน้าที่ในด้านการรบแล้ว สามารถที่จะนำเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนกำลังพลไปพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี และจากการที่ได้เห็นการทำงานของทหาร ราษฎรร้อยละ 57.78 เห็นว่าทหารควรมีบทบาทในการพัฒนาประเทศและรักษาความสงบภายในประเทศด้วย แสดงให้เห็นว่าทหารสามารถเข้าถึงจิตใจของประชาชนได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของทหารในอนาคตต่อไป

ตารางที่ 8

ความคิดเห็นของราษฎรต่อการปรับตัวของทหาร

(คำถาม. ท่านอยากให้ทหารทำงานในค่านี้อีก)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
อยากให้ทหารทำงานที่ทำไปแล้วก็คตอกันไปเรื่อย ๆ	36	26.66
อยากให้ทหาร เข้ามาใกล้ ชีคกับราษฎรตลอดเวลา	63	46.67
อยากให้ทหารทำการปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่างจริงจัง	24	17.78
อยากให้ทหาร เป็นมิตรกับประชาชนมากยิ่งขึ้น	12	8.89
รวม	135	100

จากตารางที่ 8 พบว่าราษฎรอยากให้ทหารทำงานที่ทำไปแล้วก็คตอกันไปเรื่อย ๆ เพราะเกิดผลดี มีจำนวนร้อยละ 26.66 ราษฎรจำนวนร้อยละ 46.67 อยากให้ทหาร เข้ามาอยู่ใกล้ ชีคกับราษฎรตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันทหารสามารถปรับตัว เข้ากับประชาชนได้เป็นอย่างดีจนทำให้ราษฎรอยากอยู่ใกล้ ชีคทหาร การทำงานของทหารจึง ได้รับความร่วมมือจากราษฎรเสมอ

ตารางที่ 9

ความคิดเห็นของราษฎรต่อการ เยี่ยมเยียนของข้าราชการหน่วยงานอื่น
(คำถาม. ก่อนที่ทหารจะเข้ามาดำเนินงานฝึกอบรม มีเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ เยี่ยมเยียนและ
ให้การฝึกอบรมตลอดทั้งให้การช่วยเหลือท่าน)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
มีมาเสมอ	60	44.45
มีบ้างแต่ไม่บ่อยนัก	52	38.52
ไม่มาเลย	15	11.11
ไม่แน่ใจ	8	5.92
รวม	135	100

จากตารางที่ 9 พบว่ามีเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นเข้าไปเยี่ยมเยียนราษฎรและให้การช่วยเหลือร้อยละ 44.45 มีไปบ้างแต่ไม่บ่อยนัก ร้อยละ 38.52 ไม่เคยไปเลย ร้อยละ 11.11 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นยังขาดการ เยี่ยมเยียนราษฎรหรือเอาใจใส่ต่อราษฎรอย่างเต็มที่ เมื่อราษฎรไม่ได้รับการ เอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ก็อาจเป็นช่องทางให้ฝ่ายตรงข้ามเข้าดำเนินงานได้โดยง่าย ในสภาพการณ์เช่นนี้จะเกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานของทหารได้เป็นอย่างดี หากราษฎรให้ความเชื่อถือและไว้วางใจ

ตารางที่ 10

ความคิดเห็นของราษฎรกับการเข้ารับการฝึกอบรม
(คำถาม. การที่ทหารได้มาฝึกอบรมท่านรู้สึกเสียเวลาในการประกอบอาชีพ)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เสียเวลามาก	1	0.75
เสียเวลาเล็กน้อย	59	43.70
ไม่เสียเวลาเลย	72	53.33
ไม่ทราบ	3	2.22
รวม	135	100

จากตารางที่ 10 พบว่าราษฎรร้อยละ 53.33 เห็นว่าการที่ทหารเข้ามาทำการฝึกอบรม ไม่ได้ทำให้เสียเวลาในการประกอบอาชีพแต่อย่างใด ราษฎรร้อยละ 43.70 เห็นว่าเสียเวลาเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของทหารได้มีการวางแผนอย่างดี โดยกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมในช่วงที่ราษฎรว่างเว้นจากการประกอบอาชีพ ทำให้ราษฎรไม่รู้สึกเสียเวลาเข้ารับการอบรม

ตารางที่ 11

ความคิดเห็นของราษฎรต่อระยะเวลาการฝึกอบรม
(คำถาม. การฝึกอบรมแต่ละครั้ง ท่านมีความรู้สึกว่าเป็นอย่างไร)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลานานเกินไป	1	0.75
ระยะเวลาน้อยเกินไป	20	14.81
ระยะเวลากำลึงพอดี	96	71.11
อย่างไรก็ได้	18	13.33
รวม	135	100

การวางแผนการอบรมแก่ราษฎรตามโครงการต่าง ๆ หากกำหนดระยะเวลานานเกินไป จะทำให้ราษฎรเกิดความเบื่อหน่ายได้ง่าย จึงควรกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับพื้นฐานและระดับความรู้ของราษฎร ระยะเวลาที่ทำการฝึกอบรมประมาณ 4 - 6 วัน จากตารางที่ 11 ราษฎรร้อยละ 71.11 เห็นว่าระยะเวลาการฝึกอบรมกำลึงพอดี ราษฎรร้อยละ 41.81 เห็นว่าระยะเวลาน้อยเกินไปไม่ได้รับความรู้ความชำนาญเพียงพอ

ตารางที่ 12

ความคิดเห็นของราษฎรต่อการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นในลักษณะเกี่ยวกับทหาร
(คำถาม. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมแบบเกี่ยวกับทหาร ได้ฝึกอบรมท่านมาก่อนหรือไม่)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เคยมาก่อนหลายครั้ง	26	19.25
เคยครั้งเดียว	54	40.00
ไม่เคยมาก่อน	46	34.09
จำไม่ได้	9	6.66
รวม	135	100

จากตารางที่ 12 พบว่าราษฎรจำนวนร้อยละ 34.08 ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อน เป็นที่น่าวิตกมาก เพราะราษฎรเหล่านี้ถูกปล่อยให้ยู่ตามลำพัง ไม่มีความรู้ที่จะป้องกันตนเองและหมู่บ้านของตน ซึ่งอาจเป็นหนทางให้ฝ่ายตรงข้ามเข่นแทรกซึมได้โดยง่าย การที่ทหารเข้าไปดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ จึงเท่ากับเป็นการช่วยให้ราษฎรเหล่านี้พ้นจากการคุกคามจากผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์ และภัยอันตรายอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ราษฎรมองภาพพจน์ของทหารดีขึ้น

ตารางที่ 13

ความคิดเห็นของราษฎรต่อภาพพจน์ของทหาร
(คำถาม. ความรู้สึกของท่านที่มีต่อทหาร)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
ชอบทหารมาก	91	67.40
ชอบพอสมควร	38	28.15
ไม่คอยชอบ	6	4.45
ไม่ชอบเลย	-	-

ทหารพยายามปรับตัวให้เข้ากับประชาชนอยู่ตลอดเวลาที่เห็นได้ชัดคือ การวางตัว การทำตัว เป็นกันเองกับประชาชน มีการอบรมสั่งสอนในหมู่ทหารถึงวิธีการที่จะสร้างความศรัทธาต่อประชาชนก่อนที่จะเข้าดำเนินงานต่าง ๆ ปรากฏว่าราษฎรมีความนิยมชมชอบในตัวทหารถึงร้อยละ 67.40 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทหารสามารถปรับตัวเข้ากับประชาชนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามความรู้สึกเก่า ๆ ที่ไม่เคยชอบทหารมาก่อน มีราษฎรจำนวนร้อยละ 4.45 ที่มีความรู้สึกยังไม่คอยชอบทหาร

ตารางที่ 14

ความคิดเห็นของราษฎรต่อความใกล้ชิดกับทหาร
(คำถาม. ท่านเคยใกล้ชิดหรือคุ้นเคยกับทหารมากอน)

ความเห็นของผู้ตอบ	จำนวน	ร้อยละ
คุ้นเคยมาก	18	13.33
คุ้นเคยพอควร	84	62.23
ไม่ค่อยคุ้นเคย	25	18.52
ไม่เคยใกล้ชิดมากอน	8	5.92
รวม	135	100

จากการที่ทหารได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศและดำเนินงานเพื่อการเข้าถึงประชาชน โดยเฉพาะในท้องที่ชนบทห่างไกล ทำให้ราษฎรได้มีโอกาสคุ้นเคยและใกล้ชิดกับทหารมากขึ้น จากตารางที่ 14 ราษฎรให้ความเห็นว่า มีความคุ้นเคยกับทหารพอควรถึงร้อยละ 62.23 แสดงว่าทหารสามารถทำตัวใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าถึงประชาชนได้พอควร ราษฎรร้อยละ 13.33 มีความคุ้นเคยกับทหารมาก ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้การทำงานของทหารบรรลุเป้าหมาย ราษฎรร้อยละ 5.92 ไม่เคยใกล้ชิดกับทหารมากอน การที่ได้มารับการฝึกอบรมกับทหารครั้งแรกและได้พบกับการทำตัวเป็นกันเองของทหารซึ่งไม่เคยคาดคิดมาก่อน จะเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงานของทหารในอนาคตต่อไป.

ในบทที่ 6 เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติและแนวความคิดของทหารในอดีตกับบทบาทและแนวความคิดของทหารในปัจจุบัน รวมทั้งทัศนคติและแนวความคิดของประชาชนที่มีต่อทหาร จากการศึกษาพบว่าการกิจของทหารในอดีตมีขอบเขตของความรับผิดชอบเฉพาะเจาะจงและชัดเจนคือมีหน้าที่ใช้กำลังรักษาความมั่นคงให้แก่รัฐแต่เพียงอย่างเดียว และเนื่องจากองค์การทหารมีความพร้อมหรือความสมบูรณ์อยู่ในตัวเอง ทั้งด้านกำลังคน เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การศึกษา การรักษาพยาบาล ศาสตึกยุติธรรม และการส่งกำลังบำรุง เป็นต้น นอกจากนี้องค์การทหารยังเป็นองค์การเดียวที่มีการรวมตัวกันอยู่อย่างเหนียวแน่น เช่น มีสถานที่ทำงาน สโมสร ที่พักอาศัยอยู่รวมกันภายในกรม กอง อย่างเป็นระเบียบ มีอาณาบริเวณเฉพาะคนในกลุ่มของตนที่บุคคลภายนอกจะเข้าไปสัมผัสได้ยาก สิ่งเหล่านี้เอื้ออำนวยให้กลุ่มทหารสามารถอยู่ได้อย่างอิสระ ประกอบกับการกิจหน้าที่และการดำเนินงานต่าง ๆ ของทหารเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ ทำให้ทหารทำตัวอยู่อย่างโดดเดี่ยวขาดการติดต่อกับประชาชนภายนอกอย่างแน่นแฟ้นมาเป็นเวลานาน เกิดช่องว่างระหว่างทหารกับประชาชนตลอดมา ในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าภารกิจที่เพิ่มขึ้นของทหารเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างทหารกับประชาชนมากขึ้นทุกที นโยบายของรัฐบาลที่มุ่งจะเอาชนะคอมมิวนิสต์อย่างเด็ดขาดโดยใช้มาตรการทางการเมืองนำการทหารนั้น ในฐานะที่ทหารมีบทบาทสำคัญในหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กรป.กลาง และ กอ.รมน.) ทำให้ทหารสมัยใหม่พยายามศึกษาวิเคราะห์การดำเนินงานของฝ่ายตรงข้าม และหาแนวทางที่ถูกต้องที่สุดเพื่อที่จะสามารถเข้าถึงประชาชนอย่างแนบแน่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ประเด็นสำคัญของการศึกษาวิจัยในบทนี้มุ่งเพื่อที่จะทราบทัศนคติตลอดจนสภาพจริงของทหารในปัจจุบันต่อความรู้สึกของประชาชน เพื่อเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าทหารสามารถปรับตัวและดำเนินงานเกี่ยวกับการเข้าถึงประชาชนตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงไร เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่วางไว้คือ ลักษณะและวิธีการดำเนินงานเพื่อการเข้าถึงประชาชนของทหารเหมาะสมกับความรับผิดชอบสามารถเข้าถึงประชาชนได้ก็พอควรนั้น จากการศึกษาข้อมูลในแบบสอบถามความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อตัวทหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ของทหาร สรุปได้ว่าในการดำเนินงานแต่ละโครงการนั้น ฝ่ายทหารได้มีการวางแผนอย่างรัดกุม

ราษฎรทราบนโยบายในแผนและโครงการต่าง ๆ ก่อนที่จะเข้ารับการฝึกอบรมทุกครั้ง และราษฎรได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของทหารสาขาต่าง ๆ อย่างมาก ด้านความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อทหาร ส่วนใหญ่อยากให้ทหารดำเนินงานต่อไป เพราะทหารมีความตั้งใจทำงานและทำได้ดีกว่าฝ่ายพลเรือน การปรับตัวของทหารสามารถปรับตัวเข้ากับประชาชนได้อย่างดี ราษฎรส่วนมากมีความพอใจต่อการปรับตัวและการทำงานของทหาร เป็นต้น